

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 460/2004 o ustanovitvi Evropske agencije za varnost omrežij in informacij glede njenega trajanja

COM(2007) 861 konč. – 2007/0291 (COD)

(2008/C 162/15)

Svet Evropske unije je 24. januarja 2008 sklenil, da v skladu s členom 95 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 460/2004 o ustanovitvi Evropske agencije za varnost omrežij in informacij glede njenega trajanja

Odbor se v celoti strinja z vsebino predloga in nima nobenih pripomb, zato je na 442. plenarnem zasedanju 13. in 14. februarja 2008 (seja z dne 13. februarja) s 134 glasovi za, 3 glasovi proti in 2 vzdržanima glasovoma o tem predlogu sprejel pozitivno mnenje.

V Bruslju, 13. februarja 2008

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o orodjih za upravljanje ribištva na podlagi pravic

(2008/C 162/16)

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 27. septembra 2007 sklenil, da v skladu s členom 29(2) poslovnika pripravi mnenje na lastno pobudo o naslednji temi:

Orodja za upravljanje ribištva na podlagi pravic.

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 22. januarja 2008. Poročevalec je bil g. SARRÓ IPARRAGUIRRE.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 442. plenarnem zasedanju 13. in 14. februarja 2008 (seja z dne 13. februarja) s 110 glasovi za, 2 glasovoma proti in 5 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepne ugotovitve

1.1 EESO meni, da bi morala Komisija po končanem obdobju za razpravo opraviti študijo o sedanjih zmogljivostih ladjevja Skupnosti in kvotah, potrebnih za njihovo konkurenčnost, ob upoštevanju trajnosti ribolovnih območij Skupnosti.

1.2 Ta študija bi morala obravnavati pregled pridobljenih pravic držav članic na podlagi relativne stabilnosti, pri čemer je treba upoštevati 24 let, kolikor jih je minilo od leta 1983.

1.3 Pregled bi moral potekati v smislu periodičnega določanja kvot, npr. za pet let, da bi lahko kvote prerazporedili v primeru morebitnega neravnovesja.

1.4 V njem bi morale biti predstavljene najboljše rešitve, da v prihodnosti ne bi prihajalo do neravnovesja, ki obstaja pri kvotah za nekatere pelagične in pridnene vrste na določenih ribolovnih območjih, ki v večini držav članic vodijo do prevelikih ali premajhnih kvot.

1.5 Vsekakor morajo kvote temeljiti na znanstveno preverljivih podatkih. Zato je treba po mnenju Odbora več storiti za pridobivanje znanstvenih spoznanj o virih. Sedanje kvote se določajo v glavnem na podlagi previdnosti, saj ni dovolj znanstvenih podatkov.

1.6 Poleg tega EESO meni, da merilo relativne stabilnosti za države članice pomeni določene pridobljene pravice. Te pravice ne bi smele kar tako izginiti, lahko pa bi jih uskladili s trajnostjo virov in konkurenčnostjo ladjevja Skupnosti glede na zahteve skupne ribiške politike.

1.7 EESO meni, da mora biti v primeru, da Komisija ugotovi, da je potreben sistem za upravljanje ribištva na podlagi pravic, tak sistem določen na ravni Skupnosti.

1.8 Po mnenju Odbora bi lahko s pomočjo ustrezno ažuriranih ribolovnih pravic precej zmanjšali prelov in zavržke na morju.

1.9 Glede na prednostno obravnavo pravic malih ribičev zaradi njihovega posebnega pomena v otoških državah članicah in otoških regijah bi morali po mnenju Odbora mali priobalni ribolov, kjer dolžina ladij namreč ne presega 12 metrov ⁽¹⁾, izključiti iz vseevropskega sistema za upravljanje ribištva na podlagi pravic.

1.10 Odbor meni, da bi morala Komisija, če želi uvesti sistem za upravljanje ribištva na podlagi pravic, začeti s tistimi ribolovnimi območji, kjer obstaja zaradi razlik med prevelikimi in premajhnimi kvotami med prizadetimi državami članicami veliko soglasje.

1.11 V zvezi s tem Odbor meni, da bi morala Komisija določiti stopnjo za prodajo ribolovnih pravic (npr. na ravni Skupnosti, držav članic, organizacij proizvajalcev ali podjetij) in nadzirati trgovino.

1.12 Po mnenju Odbora bo storjen velik napredek v smeri sistema za upravljanje ribištva na podlagi pravic, ko bo izginilo sedanje neravnovesje v skladu z merilom relativne stabilnosti.

2. Uvod

2.1 Komisija je s *Sporočilom o orodjih za upravljanje ribištva na podlagi pravic* ⁽²⁾ želela odpreti razpravo za obdobje približno enega leta (do 27. februarja 2008) o potrebi po načinih za učinkovito doseganje ciljev iz nove skupne ribiške politike – trajnosti virov in konkurenčnosti ladjevja Skupnosti.

2.2 V Zeleni knjigi o prihodnosti skupne ribiške politike ⁽³⁾ je Komisija pozvala, da se raziščejo nove metode upravljanja, npr. „tržni sistemi za določanje kvot, kot so individualne

prenosljive kvote in dražbe, ki bi ustvarili trg z ribolovnimi pravicami in bi lahko povečali interes imetnikov pravic za dolgoročno trajnostno ribištvo“.

2.3 Komisija je v načrtu za reformo skupne ribiške politike ⁽⁴⁾ dejala, da ima sektor ribištva še vedno nekaj posebnih značilnosti, zaradi česar je na kratki rok težko uveljaviti normalne gospodarske pogoje, kot npr. prosto konkurenco med proizvajalci in svobodne investicije. Te značilnosti so povezane s strukturnim neravnovesjem med skromnimi ribolovnimi viri in velikostjo ribiškega ladjevja Skupnosti ter vse večjo odvisnostjo nekaterih obalnih skupnosti od ribištva. Komisija je v dokumentu določila časovni razpored pobud in takoj za leto 2002 določila organizacijo delavnic o gospodarskem upravljanju, da bi razpravljali o sistemu prenosljivih ribolovnih pravic (individualnih in skupnih). Leta 2003 naj bi Svet obvestila o rezultatih teh razprav. Leta 2007 je bila organizirana delavnica (malo kasneje, kakor je bilo načrtovano) o gospodarski dimenziji ribištva, kjer so med drugim obravnavali tudi ribolovne pravice ⁽⁵⁾.

2.4 EESO meni, da mora pripraviti to mnenje na lastno pobudo, da bi dodal svoj pogled razpravi, ki jo je začela Komisija o približanju k bolj učinkovitemu upravljanju z viri, ki bi moral biti temelj skupne ribiške politike, če želimo zagotoviti dolgotrajno trajnost virov in konkurenčnost ladjevja Skupnosti.

2.5 Namen mnenja je poudariti težave pri izvajanju učinkovitega upravljanja ribolovnih virov na podlagi pravic in predlagati možne rešitve.

2.6 EESO se strinja s stališčem Komisije, da je treba ustvariti takšno klimo, ki bo „bolj naklonjena uvedbi bolj normalnih gospodarskih pogojev in ukinitvi ovir za normalno gospodarsko dejavnost, kot so določanje možnosti ribolova na državni ravni in načelo relativne stabilnosti“ ⁽⁶⁾.

2.7 Zato je cilj tega mnenja podrobnejša analiza merila relativne stabilnosti, ki je po mnenju glavnih združenj profesionalnih ribičev ⁽⁷⁾ in Komisije ena glavnih ovir za izvajanje ribolovnih pravic na ravni celotne EU: trgovanje ali prenos dokončne pravice med podjetji v državah članicah bi spremenilo sedanjo porazdelitev kvot med posameznimi državami, kar bi vplivalo na relativno stabilnost. Drugi cilj mnenja pa je ponuditi informacije, da bi olajšali vzpostavitev sistema upravljanja, ki na nacionalni ravni že deluje v nekaterih državah članicah in v nekaterih državah izven EU, ki konkurirajo na trgu EU.

⁽⁴⁾ COM(2002) 181 konč., 28.5.2002.

⁽⁵⁾ Delavnico je Komisija organizirala 14. in 15. maja 2007 v Bruslju.

⁽⁶⁾ COM(2002) 181 konč., str. 25.

⁽⁷⁾ Na srečanju posvetovalnega odbora za ribiško delovno skupino za vire 18. septembra 2007 sta EĀPO in EUROPECHE/COGECA oba predstavila dokumente (ref. EĀPO 07-29, 17.9.2007; ref. EUROPECHE/COGECA EP(07)119F/CP(07)1053.3, 17.9.2007), v katerih je bila izražena zaskrbljenost glede ribolovnih pravic.

⁽¹⁾ Člen 26 Uredbe Sveta (ES) št. 1198/2006 o Evropskem skladu za ribištvo (UL L 223, 15.8.2006).

⁽²⁾ COM(2007) 73 konč., 26.2.2007.

⁽³⁾ COM(2001) 135 konč., 20.3.2001.

2.8 Ozadje

2.8.1 Leta 1972 ⁽⁸⁾ je načelo enakega dostopa do ribolovnih virov držav članic, določeno leta 1970 ⁽⁹⁾, Svet začasno razveljavil, konec prehodnega obdobja pa je bil določen za 31. december 1982.

2.8.2 Posledično, pa tudi zato, da bi zaščitili obalne regije po koncu prehodnega obdobja, je Svet leta 1976 sprejel t. i. haaške preferencialne ⁽¹⁰⁾, katerih cilj je bil na notranji ravni zaščititi obalno ribištvo ob upoštevanju „živiljenjskih potreb“ lokalnih skupnosti, ki so odvisne od ribištva.

2.8.3 Pogajanja med Komisijo in državami članicami o razporeditvi celotnega dovoljenega ulova so se nadaljevala v leto 1983, ko je bila sprejeta Uredba (EGS) št. 170/83 o ustanovitvi sistema Skupnosti za ohranitev in upravljanje ribolovnih virov ⁽¹¹⁾, ki je določala dokončno razporeditev glede na naslednja merila: tradicionalno ribištvo v posamezni državi članici, posebne potrebe regij, kjer je lokalno prebivalstvo odvisno predvsem od ribištva (upoštevanje haaških preferencialov) in morebitna izguba ulova v vodah tretjih držav zaradi razširitve izključne ekonomske cone na 200 navtičnih milj.

2.8.4 Ta sistem razporeditve, ki je veljal kot merilo relativne stabilnosti, je vsaki državi članici ⁽¹²⁾ zagotovil nespremenljiv delež celotnega dovoljenega ulova za vsako vrsto posebej. Svet je „relativno stabilnost“ opredelil kot pojem, ki „mora glede na začasno stanje v naravi staležev zaščititi posebne potrebe regij, katerih lokalno prebivalstvo je odvisno predvsem od ribištva in s tem povezane industrije“ ⁽¹³⁾. Z drugimi besedami, haaški preferenciali, ki jih je določil Svet leta 1976, so se ohranili in podaljšali odstopanje od načela do enakega dostopa.

2.8.5 Po Uredbi (EGS) št. 170/83 je morala Komisija do 31. decembra 1991 pripraviti poročilo o družbeno-gospodarskem položaju obalnih regij. Na podlagi tega pa bi Svet odločal o potrebnih spremembah, čeprav bi bilo možno podaljšati sistem o pogojih dostopa in meril za razdelitev kvot do 31. decembra 2002.

2.8.6 V zvezi s poročilom Komisije je Svet sprejel politično odločitev, da podaljša sistem o pogojih dostopa in meril za razdelitev kvot do 31. decembra 2002 ⁽¹⁴⁾.

⁽⁸⁾ V skladu s Pogodbo o pristopu Kraljevine Danske, Irske in Združenega kraljestva Evropskim skupnostim se je prehodno obdobje končalo 31. decembra 1982. Glej UL L 73 z dne 27.3.1972.

⁽⁹⁾ Uredba (EGS) št. 2141/70, UL L 236, 27.10.1970.

⁽¹⁰⁾ Resolucija Sveta z dne 3. novembra 1976, UL C 105, 7.5.1981.

⁽¹¹⁾ UL L 24, 27.1.1983.

⁽¹²⁾ Leta 1983 so bile države članice Belgija, Danska, Francija, Grčija, Irska, Italija, Luksemburg, Nemčija, Nizozemska in Velika Britanija.

⁽¹³⁾ 6. in 7. uvodna izjava Uredbe (ES) št. 170/83. UL L 24, 27.1.1983.

⁽¹⁴⁾ Člen 4 Uredbe (ES) št. 170/83.

2.8.7 Člen 20 Uredbe Sveta (ES) št. 2371/2002 z dne 20. decembra 2002 o ohranjanju in trajnostnem izkoriščanju ribolovnih virov v okviru skupne ribiške politike določa, da se „ribolovne možnosti razdelijo med države članice tako, da se vsaki državi članici zagotovi ustrezna stabilnost ribolovnih aktivnosti za vsak stalež ali ribolovno območje“. Člen 17 Uredbe še razširja odstopanje od načela enakih pravic do 31. decembra 2012 in določa pripravo poročila o odstopanju od tega načela.

3. Splošne ugotovitve

3.1 EESO meni, da merilo relativne stabilnosti, torej nespremenljiv delež celotnega dovoljenega ulova za vsako državo članico, določen pred 24 leti, ne upošteva gospodarskih in družbenih sprememb ljudi, ki so danes odvisni od ribištva in s tem povezane industrije. Sedanja zmogljivost ladjevja Skupnosti, sedanja raven izkoriščanja virov in investicije v priobalne regije imajo malo skupnega s položajem leta 1983, ko nekaterih današnjih držav članic z razvitim ribištvom ni bilo v takratni Skupnosti.

3.2 V uredbah Komisije o prilagajanju kvot ⁽¹⁵⁾ je jasno, da so v nekaterih ribištvi in na nekaterih ribolovnih območjih vsako leto precejšnje razlike med kvotami, dodeljenimi državam članicam, in njihovim ulovom, tako v primeru pelagičnih kot pridnenih vrst. To neravnovesje – ki povzroča prevelike ali premajhne kvote, zaradi pomanjkanja ladjevja pa celo neizkoriščene kvote – zadeva večino držav članic v nekaterih ribištvi in ribolovnih območjih, in sicer ne zaradi izključno naravnih razlogov, temveč tudi zaradi posledic izvajanja načela relativne stabilnosti.

3.3 EESO meni, da je treba pri dodeljevanju pravic v okviru deleža celotnega dovoljenega ulova predvsem zagotoviti obnove (in ohranitev) staležev različnih vrst rib in drugih morskih virov na višji in bolj trajnostni ravni. EESO priporoča večja prizadevanja za izboljšanje znanstvenih spoznanj o stanju ribjih staležev in o tem, kako najbolje upravljati dodeljevanje kvot in ribolovne prakse, da se zagotovijo najboljši rezultati tako za vzdrževanje samih ribjih staležev kot tudi za gospodarsko blaginjo ribiških skupnosti, ki so od njih odvisne. Skupni obseg dodeljenih kvot mora biti v mejah znanstveno ugotovljenega največjega trajnostnega donosa, posamezne kvote pa je treba učinkovito nadzirati in izvajati.

3.4 EESO zato meni, da bi morala Komisija opraviti študijo o sedanjih zmogljivostih ladjevja Skupnosti in kvotah, potrebnih za njihovo konkurenčnost, ter trajnosti ribjih staležev. Študija bi morala preučiti na novo pridobljene pravice držav članic na podlagi načela relativne stabilnosti, da bi prišli do najboljše

⁽¹⁵⁾ V zadnjih treh letih so bile sprejete Uredba Komisije (ES) št. 776/2005, UL L 130, 24.5.2005, Uredba Komisije (EC) št. 742/2006, UL L 130, 18.5.2006 in Uredba Komisije (EC) št. 609/2007, UL L 141, 2.6.2007.

rešitve za ukinitve neravnovesja, ki obstaja pri kvotah za nekatere pelagične in pridnene vrste na določenih ribolovnih območjih. Prizadevati si je treba za zagotovitev dolgoročne trajnosti virov in konkurenčnost ladjevja Skupnosti, kar sta glavna cilja skupne ribiške politike.

3.5 Poleg tega EESO meni, da merilo relativne stabilnosti za države članice pomeni določene pridobljene pravice. Te pravice ne bi smele kar tako izginiti, lahko pa bi jih uskladili s trajnostjo virov in konkurenčnostjo ladjevja Skupnosti glede na zahteve skupne ribiške politike.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Po mnenju Odbora bi morala Komisija opraviti zahtevano študijo čim prej po končani fazi razprave. Glede na sedanjí položaj ribolovnih virov Skupnosti in konkurenčnost ladjevja Skupnosti ne bi smeli čakati do leta 2012 na novo poročilo Komisije, da bi popravili neravnovesje, ki obstaja pri ribolovnih kvotah in ladjevju Skupnosti.

4.2 Pregled bi moral biti v smislu periodičnega določanja kvot, npr. za pet let, da bi lahko kvote prerezporedili v primeru morebitnega neravnovesja.

4.3 Odbor meni, da mora biti v primeru, da Komisija na podlagi razprave o rešitvah za sedanjí položaj ugotovi, da je potreben sistem za upravljanje ribištva na podlagi novih ribolovnih pravic držav članic, tak sistem določen na ravni Skupnosti.

4.4 Po mnenju Odbora so glede na podpis Pogodbe o reformi (Lizbonske pogodbe) decembra 2007 države članice zelo naklonjene takšnemu sistemu upravljanja za ribištvo.

4.5 Odbor se zaveda težav, povezanih z uvedbo sistema upravljanja za celotno EU na podlagi tržljivih ribolovnih pravic, vendar meni, da bi s tem lahko dosegli „izkoriščanje živih vodnih virov, ki ustvarja trajnostne gospodarske, okoljske in socialne pogoje“⁽¹⁶⁾, če bodo – med drugim – upoštevana naslednja merila.

4.5.1 Da bi zaščitili pravice malih ribičev⁽¹⁷⁾ morajo biti iz vsakršnega sistema za upravljanje ribištva na podlagi pravic na ravni Skupnosti izključen mali priobalni ribolov, saj so od te dejavnosti odvisne mnoge priobalne skupnosti, zlasti otoške države in otoške regije.

4.5.2 Da bi se izognili prevladujočemu položaju na trgu zaradi možnosti kupovanja in prodajanja ribolovnih pravic, bi lahko to omejili na delež največjega celotnega letnega ulova na vrsto v vsaki državi članici.

4.5.3 Po mnenju Odbora bi lahko ta sistem upravljanja uvedli za posamezna ribištva Skupnosti postopno, začeli bi s tistimi, kjer je zaradi razlik med prevelikimi in premajhnimi kvotami med prizadetimi državami članicami veliko soglasje.

4.5.4 Komisija bi morala za ribištvo, na katero bi vplival sistem upravljanja na podlagi pravic, določiti, ali bi trgovanje potekalo na ravni Skupnosti, držav članic, organizacij proizvajalcev ali podjetij, in jasno opredeliti način nadzora trgovine.

4.6 Po mnenju Odbora bi lahko s pomočjo ustrezno ažuriranih ribolovnih pravic precej zmanjšali prelov in završke na morju.

4.7 Po mnenju Odbora bo storjen velik napredek v smeri sistema za upravljanje ribištva na podlagi pravic, ko bo izginilo sedanje neravnovesje v skladu z merilom relativne stabilnosti. Sistem, ki bo ustrezno nadzorovan, da bi preprečili prevladujoč položaj na trgu, bo omogočil pravičnejšo in enakovrednejšo razdelitev virov med posamezna ladjevja znotraj Skupnosti, kar bo pripomoglo k večji trajnosti virov in zagotovilo konkurenčnost ladjevja Skupnosti.

V Bruslju, 13. februarja 2008

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁶⁾ Uredba Sveta (ES) št. 2371/2002 o ohranjanju in trajnostnem izkoriščanju ribolovnih virov v okviru skupne ribiške politike, UL L 358, 31.12.2002.

⁽¹⁷⁾ „Mali priobalni ribolov“, kakor je opredeljen v členu 26 Uredbe Sveta (ES) št. 1198/2006, je ribolov, ki ga izvajajo ribiška plovila, katerih skupna dolžina ne presega 12 metrov.